

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Évesre 2 korona 80 fillér. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket:
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Az aratás eredménye.

Az ország legnagyobb részében befejezést nyertek már az aratási munkálatok s két figyelemre méltó tanulsággal szolgálnak.

Az egyik az, hogy az aratás eredménye nem volt még sem annyira megdöbbentően rossz, mint azt hittük s az országos sajtó s a földművelésügyi minisztérium gazdasági tudósítói hirdették. Az eredmény igen is sokrészben valamivel jobb volt, mint vártuk. Az utolsó napokban támadt vétesek kitünő hatással voltak a fejlődés utolsó stádiumában levő veteményekre. Persze, szó sem lehet arról, hogy megfelelő, vagy csak közepes természettel álljunk szemben. Bizony jóval alul maradt az a közepesen, de rossznak, vagy inségesnek azért éppenséggel nem mondható. Sehol Magyarországon nem volt olyan rossz a termés, hogy emiatt téli inségtől kellene tartani. Persze szűköskén lesz a nép a javakban, de távol attól, hogy nyomorognia, éheznie, tönkre mennie kellene.

Adassék hála az Istennek, hogy a nagy csapás, amelytől tartottunk, be nem következett. Sem a törvényhatósági, sem az állami funkciók delgában nem fog zavar beállni, mert a legszükségesebbre meglesz a pénze a gazdának és a munkásának.

A másik szembeötölő körülmény az, hogy sehol az országban nem volt komoly aratási sztrájk. Ami apró zavargás vagy mozgolódás itt-ott előfordult, az jelentéktelen volt és hamarosan elsimult. Hasonló jelenségek minden aratás alkalmával szokták előadni magukat, ami nem is csoda olyan időben, amikor egyszerre lesz égető szükség milliónyi munkásnépre. Mikor még hirehamva sem volt nálunk a szocialdemokráciának, akkor is előfordultak ilyen esetek. Pedig bizonyos oldalról ugyancsak meghúzták a vészharangokat s buzgógn igyekeztek azon, hogy az országot egy nagy aratási sztrájk-tól való rettegéssel töltsék el. Kigyót-bekát kiabáltak némely részről a népre, azzal a céllal, hogy felizgassák egyes vidékek munkássága ellen a hatóságokat, hogy azok katonasággal, csendőrszuronnal örködjének az aratás felett. Ugyáltszik, azoknak, akik a vaklármát csinálták s a rémhíreket kolportálták, érdekükben állott az, hogy az arató munkásnép ellen uszítsák a hatóságokat s a rendelkezésükre álló fegyveres erőt. Érdekükben állott

ez azért, nehogy a munkásoknak eszébe jusson magasabb bért vagy kedvezményeket kérni. Szocialista, sőt anarkista színben tüntették fel a dolgozó népet, hogy az megtémltessék s meg legyen akadályozva az alkudozás és a munka szabadságában. Mindennél ékebben bizonyítja ezt a rosszhiszemű szándékot, hogy dacára annak, hogy a hatóságok nem ültek fel a vaklármának s csendőrséget, katonaságot nem mozgósítottak az arató nép ellen, az mégis csendben, becsülettel elvégezte a munkáját s aratási sztrájknak híre-nyoma sem volt.

Ez a taktika a dolgozó munkásnép ellen a leghatározottabban elítélendő. A józan, becsületes, munkás magyar nép nem szolgált rá arra, hogy izgágának, szocialistának, anarkistának mondják. Hiszen még azok a földművesek is, akik szocialistáknak mondják magukat, még ezek is első sorban munkás és magyar emberek, akik vízet nem zavarnak és vesztik a hatóságokkal való összeitűkzést. Elvégzik a dolgukat éppen úgy, mint más munkások.

Megtörtént természetesen nem egyszer, hogy lelketlen igazgatók beavatkozása, vagy az egyesek indokolatlanul rosszhiszemű magatartása miatt zendülésben tört ki némely falu népe és vér is folyt. — Ezek azonban csak szórványos jelenségek, amelyek minden új eszme elterjedése s minden mozgalom alkalmával előfordulnak. — Ezek miatt aztán egy kalap alá fogni az egész magyar népet s ráütni az izgágaság és kommunizmus bélyegét: nem szabad. Olyan helytelen, veszedelmes dolog ez, amely megboszulhatja magát. Ne fessük a falra az ördögöt.

Az aratás eredményének mérlegelésekor ne tévesszen meg bennünket az összehasonlítás a múlt év eredményével. Tavaly jó közepes termés volt, sőt az ország egy részében hátróztan jó termés. Természetes, hogy az eredmények összehasonlításakor óriási a különbség az ideai termés hátrányára. De vegyük elő a két, három s négy év előtti termések eredményét, melyek jóval csekélyebbek a tavalyinál s látni fogjuk, hogy a különbség nem olyan elviselhetetlenül borzasztó. Jó beosztással, körültekintő takarékossgal, gondossággal csak elégedelünk valahogy jövő aratásig. Aztán hátra van még a tengeri, a gyümölcs, egyéb vetemények, háta van a szőlő, amelyek megfelelőbb haszonnal kecsegtetnek. Nincs tehát ok arra, hogy elcsigdigdjünk.

Sehol Európában nem jó az aratás eredménye, ami mindenesetre jótékonyan befolyásolja a búzaárak alakulását. Ennek azonban útját állja részben az, hogy Amerikában viszont jó a termés s ezért nem emelkedett most a búza ára olyan mértékben, mint vártuk. Bár mégis emelkedett valamit s ez is kárpótol részben az aratás gyenge eredményeért.

Iparosok kiképzése. Valahányszor arról a versenyről szólnunk, mely a nemzetek között az ipar tekintetében mutatkozik, konstatalnunk kell, hogy azon országok iparosai a legvagyonsabbak, a melyeknek iparosai a legműveltebbek. Tudjuk jól, hogy vannak országok, a melyek lakosainak zömét teszik az iparosok s mind a mellett az iparosság boldog és megelegetett.

Nálunk gyakori a panasz, hogy sok az iparos, nagy a verseny s alig van már a kisiparosnak tere a megélhetésre. Tény, hogy nálunk nehéz a kisiparos sorsa, de az is tény, hogy helyzetüket nem számuk nagysága okozza, mert az ország még jóval több iparosnak is tudni fog tisztességes megélhetést biztosítani; hanem igenis a baj abban gyökerezett, hogy más nemzetek fejlődött iparával szemben sikerrel fel nem vehettek soha a versenyt. Nekünk egészen a legújabb időkig alig voltak szakképzett ipari munkásainak. Sőt iparosaink műveltsége még nemrég is alig terjedt tovább a köteles elemi iskolai műveltségig.

Csak az újabb időben fordítottak gondot az iparosok kiképzésére. S ennek a javára kell, betudnunk, hogy a magyar iparág utolsó időben nagy lendületet vett. De még mindig tapasztaljuk azt is, hogy még egyre szorít bennünket az importált ipartermékek sokasága; dacára ennek sok tekintetben indokolatlan az iparosok felajdulása, ha mégis a külföldi portékat vesszük és nem a hazait. Aztért, mert nem egy iparcikk van, melyet hazai iparosaink nem tudnak előállítani, vagy ha tudják, messze mögötte áll a külföldinek.

S hogy az ezen téren mutatkozó hiányokon segítsünk, országszerte megindult a mozgalom iparkiallításokat rendezni s éppen az utóbbi időben több helyütt rendezettek ilyenek.

Ha ezen országos mozgalmakat és törekvéseket bíráljuk, úgy tűnnek azok elő, mint egy nagy épület emeletének szüntelen és megfeszített erővel való tatarozása, — folyton javítjuk, foltozzuk az emeletet, nagy és elismerésre méltó igyekezettel azon vagyunk hogy nagy épületünk emeleti legyünk szépek, csinosak, tartósak, versenyképesek és minden igyekezetünk dacára

folytatosan azt vesszük észre, hogy nem bírjuk a külföldet teljességgel elérni, nem bírunk a nyugati művelt iparállomakkal lépést tartani, még kevésbé azokat túlszárnyalni. Hát hol van a hiba? Mittevék legyünk? A hiba ott van, hogy rozoga alapra építünk. Iparépületünk fundamentuma inog, — ezt kell elsősorban megerősíteni s merjük állítani, hogy míg ezen nem segítünk, a mostanában forszírozott iparkiallításokkal sem fogunk célt érni. Melyek hit igazépileteink fundamentumai? Füleletünk egy szó iparostanoncaink. Ezeket kell nevelni, jobban mondva, ezekből kell nevelnünk olyan iparos nemzedéket, mely a műveltség összes attribútumaival lépjen ki az életbe, — ismerje a külföldet és legyen széles látókörrel! Ez az, a mi mai iparosainknak hiányzik. Százzával ismerjük azon iparosok számát, a kiknél megvan a szorgalom és igyekezet, de alacsony műveltségénél fogva nem bír érvenyesülni. A száz közül csak egy példát. Allítólag híres a szegedi halibcska! Hat híresnek híres, de meddig terjedt a híre? Ne kutassuk, messze állunk mi még Scheffieldtől és Szollingentől. Aljünk szóba egy magyar késmesterrel és váltsunk szót egy angol iparostársával, nyomban látni fogjuk a nagy különbséget. Az angol művelt, tanult, világlátott, nagy üzleti összeköttetésekkel bíró iparos, amit alapképzettségének köszönhet. A mieinknek látóköre pedig az ipartársulatokon túl nem terjed.

Iparosainkat tehát nevelnünk kell előbb, enélkül nem érünk célt, még ha százával is rendezzük az iparkiallításokat. Önálló felfogásra és kompozícióra a tanulatlan elme nem jön soha. Az ipartörvény revíziója immár küszöbön van. A törvény iparoktatási részétől függ igen sok mert hiszen közel 100000 600 tanoncunk van az országban. A törvény revíziójával véget kell vetni annak az abszurd állapotnak, mely ma uralkodik. — mert hiszen ma segédre avatható az analfabéta tanonc is. Ilyen legyen hivatott arra, hogy mint mester megajlja a helyét? Soha! Van pedig belőlük elég sok, nagyon sok s ez a főbaja a mi iparunknak.

Nem lehet célunk e helyütt az iparos nevelés vezérelvét előadni, csak arra kívántunk rámutatni, hogy iparunk felvirágzását nem fogjuk mindaddig elérni, míg néptünk lelkében meg nem gyökerezik az a meggyőződés, hogy egy iparosnak, ki a mai világban boldogulni akar, többet kell tudni az írás és olvasásnál.

Dolgozzunk és szórakozzunk.

Munka és szórakozás között a helyes arány nagyon eltérő és leginkább az egyének életmódja és képességeitől függ. Az, ki sokat utazott, egy jó időn át nyugalom után vagyik, nehogy a sok utazás különböző hatásai, az azelőtt szerzett tapasztalatait és nézetit egészen megsemmisítse. Ugyanez áll azokról is, kik gyakran változtatják tartózkodási helyüket.

Megerősítő munka után, testünk és lelkünk egyaránt kívánja az üdülést, ha hat napon át dolgoztunk és veszdünk, kell, hogy a hetedik napon, vasárnap, pihenjünk.

Gyakran a multság több szórakozást teremt, mint a mennyi hivatászerű munkásunk előnyére válnék; de a ki hozzászokott elég élénken foglalkozni azzal, a mit a jelen követel, arra nézve a multság nem lesz egyéb, mint a test és lélek szükségese üdülése. A ki olvasás között, egyuttal még másra is gondol, az ama angolhoz hasonlít, ki Bäckerekkel kezében akarta a természet szépségeit tanulmányozni és legkevésbé sem

gondolt arra, hogy majd olvasva, majd pedig tekintetét a szabadba vetve, nem képes a nyert benyomásokat kellően átérezni. Örök igazság marad az az ismert mondás: «senki sem képes két urat egyszerre szolgálni!» Már őseink is küzdöttek minden ellen, mi feleletes volt. A feleletesség bármily tekintetben mar az okból is kártható, mert semmi tényleges haszonnal nem jár s egyáltalán, csak a drága időnket pazaroljuk általa. Ma csak a helyes munkának van meg a kellő értéke, annak pedig még mindig hiányát érezzük.

Sokáig tartó folytonos munka elfárasztja a testet és a lelket. Ujból is arra utalunk, a mit e cikk bevezetésében mondtunk, minden egyoldalú foglalkozásról vagy az egy és ugyanazon állapotban való huzamosabb megmaradásról. A munka és szórakozás kell, hogy egymást felváltsa, ha kellő jó hatással legyenek reánk. Tunya télettség között soha ne töltsek az időt, mert a télettség a legveszedelmesebb mérég a test és lélekre nézve. Ha a lusta meggyőződött, hogy a munka nem csak könnyen válik szokássá, de csakhamar életszükséglet lesz a lustaság, betegségből egy kis jókarral gyorsan gyógyul; csak azután óvakodni kell a régi bajba való visszaeséstől. Az élet minden pillanatát ki kell használnunk, legyen az akár munkára, akár szórakozásra. Sok ember alaphibája a lustaság, a munkásságbán való kapkodás és fősvényesség. Az, ki a lustaságot kerüli, élvezni is fogja munkásságának gyümölcsét, elkerüli könnyen minden kapkodást, mert hisz folyton dolgozik s e szerint nem halogatva munkáját egyik napról a másira, szükségsetlen is, hogy kapkodva dolgozzék.

Ha igaz, hogy az unalom, mely karöltve jár a télettséggel, megöli a lelket, úgy a télettség azonos az öngyilkossággal. Zseniális és kiváló képességgel felruházott emberek, kora ifjúságtól kezdve, mindig nagy munkásságot fejtettek ki és kerültek a télettséget, mint legnagyobb ellenségüket.

Az embernek nincs ugyan mindig kedve tanulni vagy egyéb hasznos foglalkozás után járni, mert az ember — ha még oly jellemző is — sokféle befolyásnak van alávetve; ezek uralkodnak és hajlamait, sőt gyakorlatát teljesen indolensé teszik minden jobb és szebb iránt. Amde ily órákban is, ha komolyan akarjuk, találunk valamit, amihez kedvünk lesz, mert aki dolgozni akar, az képes is feloldani lelki satnyaságából és talal alkalmat a munkára. Nagy művészet mindig helyes munkát végezni; de ép oly nehéz egyuttal helyeslene üdülni és szórakozni. Mindkét esetben kerülnünk kell a fölöslegest, mert csakis a szükséges munka, csak a célszerű és hasznosható dolog nyújt meglegedést és tartós élvezetet. A könnyebb hivatászerű munkáidok — melynek a legkellemesebb körülmények közöt feltehetünk meg — nyújtja természetesen a legnagyobb meglegedést, ha csak az ember nem lángeész, akinek szellemi szférája egyre nagyobb és nehezebb feladatokat követel. Eljön még az idő, ahol a mindennapi munka időtartama, a hivatászerű munka nehézségétől függővé fog tétetni, a mint az részben Észak-Amerikában már most is divik.

Egy őrök például mindig képes lesz több órán át dolgozni, mint egy matematikus, egy rajztanító többet, mint a nyelvemlert stb. Majd csak elientétre vall az a bebizonyított körülmény, hogy az, ki egész napon át túlerőtette erejét, este nehezen talál üdülést.

Szomorú tunete időnknek, hogy sok esetben a munkaórú túlságosan ki lesz használva. Angolországban a legtöbb gyárban a nyolc óra munka időt alkalmazzák, sőt sok gyárban csak hét órán át tart a munka idő. E mellett ezen országban az iródk már szombat délelőn zártnak. A statisztika bebizonyította, hogy ezen humánus eljárás, nem csak hogy nem jár anyagi károkkal de ellenkezőleg meglehetősen hasznos hajt, ami könnyű szerrel meg is érthető, ha meggondoljuk, hogy üdülni, pihenés a legjobb megújító szere a munkaképességnek. Szamos angol gyártulajdonos igazolja, hogy munkásai most a hét órás munkaidő és szabad szombat délután és

vasárnap mellett többre mennek és nagyobb eredményeket mutatnak fel munkájukban mint azelőtt, a midőn ezen kedvezményben még nem részesültek. Ez pedig újból mutatja, hogy néha-néha a gyakorlat bizony meghazudolja a teóriát.

Ujdonságok

Szentes, 1934 június 21.

— **Közigazgatási bizottság.** A kanikulai hőség nagyon kitetszett Csongrád vármegye közigazgatási bizottságának. Cs a tó Zsigmond dr. főispán elnöklése mellett, f. hó 18-án tartott e havi rendes ülésén, melyet egyhéttel azért halasztottak el, mert a főispán is, az alispán is akadályozva voltak a rendes időben az azon való részvételben és így nem lett volna, aki az ülésen elnököjön. A tagok jó része így sem vett mar részt ezen az ülésen, mert hát a nyári szabadságot élvezik, elmenekültek az itthoni tikkasztó hőség elől. A bizottság ülésén különben általánosabb érdeku ügy csak a tanfelügyelői referadák közt fordult elő, ezek közül minket érdeklően első sorban a szentesi polgári leányiskola és a külterületi tanya iskolak ügye, melyekben S c o s s a Dezső kir. tanfelügyelő sok jóakarral korvonaizta ujjában elfogiat és minden tekintetben helyes álláspontját. Nevezetesen bemutatva Szentes városnak a polgári leányiskola újra felszerelése tárgyában a közig. bizottság egy korábbi meghagyására adott előterjesztését, melyben a képviselői közgyűlés rámutat arra, hogy a város anyagi helyzete nem engedi meg a tanügyi célokra való nagyobb aldozathozatalt, miért is a polgári leányiskolának állami kezelésre, való átvetelét kéri. — a tanfelügyelő kifejtette, hogy maga is meggyőződött a város igazáról. Mint hogy azonban ő az államosításra nézve önállóan nem kezdhét tárgyalásokat, javasolta, hogy a közigazg. bizottság keresse meg a közoktatásügyi kormányt az iránt, hogy őt ezen tárgyalások megkezdésére, esetleg a régi alapon — felhatalmazza. Nagyjából változta aztán, hogy a kérdést olymódon véli megoldandónak, hogy tekintettel a gimnázium államosításából folyó azon kötelezettségére a miniszteriumnak, mely szerint a gimnázium épületeit telekszerzéssel és építkezéssekkel kell kibőviteni, — adja át a miniszterium — az iskolát államosítván — a gimnázium mostani épületét az állami polgári leányiskola céjainak, mely iskola ez esetben egy két éves tanfolyam nőipariskolával bővítettnek ki; — a gimnázium céjaira pedig — telekbővítéssel, — emeljen új megfelelő épületet a polgári leányiskola mai telkén. Ezt a tanfelügyelői javaslatot, valamint a szentesi külterületi elemi iskolak államosítása iránt való tárgyalások megkezdésére vonatkozó, ugyanilyen szellemű javaslatot épp úgy, mint a fabiansbestyáni iskolak államosítása vonatkozó javaslatát is a közigazg. bizottság egyhangulag elfogadta.

— **Az elhagyott gyermekek.** Ismételten feimerült az a kérdés, hogy a hét éven fölül levő gyermeket elhagyottnak kell-e nyilvánítani akkor is, ha a község annak a tartását és elátását előre elvállalja. A belügyminiszter most a törvényhatóságok árvaszékéihez intézett körrendeletében, az ebben az ügyben kiadott 1903 évi szabályzatra való hivatkozással kimondja, hogy az elhagyott nyilvánítást nem lehet mellőzni abból az okból, mert az illető község a gondozást az elha-

gyottá nyilvánítás előtt elvállalta. — Főméről továbbá az a kérdés is, hogy az elhagyottá nyilvánított, hét éven fölül lévő gyermek kiadható-e a községnek, ha a község a tartását elvállalta. Erre vonatkozólag a belügyminiszter kijelenti, hogy mivel a gyámgyviteli szabályzat világosan felsorolja, hogy kik kérhetik a hiadatást és ezek közt a község elő nem fordul, ennél fogva az elhagyott gyermek a községnek az állami menedékhely kötelekéből ki nem adható. Magától értetődik azonban, hogy ha a községnek arháza, vagy egyéb megfelelő jótékony intézete van, abban a gyermek elhelyezhető.

— **Kötelező villamvilágítás.** A szomszédos Csongrádon abban fáradoznak most, hogy behozzák a villamos közvilágítást. Mint sok közdologban, ebben is eredeti módon kíván a testvérváros célt érni. Nevezetesen az az ideája S o h i y a Gyula csongrádi főjegyzőnek, hogy a közvilágítást telepelt állítsa fel maga a város, ez ellenében pedig hozza be szabályrendeletileg a kötelező villamvilágítást minden hajlékra nézve. Ha meggondoljuk, hogy ilyen általános villamvilágítás behozatala mellett a tűzbiztosítási díjak okvetlenül tetemesen mérséklődnek, úgy ez az eszme nem is rossz mert ez olcsóbbá teszi a világítást is a tömeges fogyasztásnál fogva.

— **Egy tanító találmánya.** M a r t o n Géza hegyeshalmi (mindszenti) tanító már régtől foglalkozik egy baromfikköltő gép konstruálásával. A gépet a vizlát után hamarosan el is készítette, csak hogy mikor készen volt, akkor látta, hogy bizony ez a gép nem működött a kívánt eredménnyel. Ez azonban nem csüggesztette el a nevezett tanítót. Úgy vélekedett, hogy mint minden kezdetleges munkán, az ő gépén is sok módosítani való akad, sok fáradságos kutatás és kísérletezés után rá is jött mindarra, amit módosítani kellett s végre annyira sikerült a költő-gépet tökéletesíteni, hogy 15 esztendő tartamára most már szabaddalmat is kapott rá. Az elmesésen összerakított költőgéphez, mely nevelővel van felszerelve, csupán egy lampaláng melege szükséges. El van látva ezenkívül a gép tojásfordítóval, önműködő hőszabályozó készülékkel és villamos csengővel. A gép ki lesz állítva az augusztus 14—28-ka között Vasarhelyen rendezett gazdasági és ipari kiállításon, ahol gazd-jánoknak is alkalmuk lesz azt megtekinteni.

— **Gyermekrabló cigányok.** Közbiztonsági állapotaink rohamos zülését jellemzi a következő eset: P i t t e r Szevárvárosi községi pénztárnok tíz éves leánykaja f. hó 9-én azzal a szándékkal távozott hazulról, hogy a közeli zisgerhathi tanyán, melyen egy rokonuk lakik, libákat őriz. Amint a kislány fényes nappal a szegvár-szentesi országúton halad, a Harnus-féle keresztnél egy kocsi érte el, melyen cigányok ültek. A hőségőtől lihegő kislányt az egyik cigány föcsalta a kocsihoz azzal a biztatással, hogy elviszik majd a kérdéses tanýára. Alig helyezkedett el azonban a gyermek a kocsin, mikor a cigányok megragadták, kezét-labát összekötözték és a száját betömtek. Aztán folytatták útjukat Szentes felé, biztonságban híven kis foglyukat, aki pedig, ritka lélekjelenléttel igyekezett kötelekítettől szabadulni, ami nagynehezen sikerült is neki. Mikor a kötelektől megszabadult, nesztelenül lecsúszott a hátsó saroglyánál a kocsirol és latsának eredit, vissza Szegvár felé. Jól elhaladt, mikor a cigányok menekülést észrevették és visszafordultak, hogy újból elfogják. De ez már nem sikerült nekik, mert közben a lányt egy másik kocsi vette fel, mely a kérdéses tanýára el is szállította. A legérdekesebb a dologban az, hogy a szülék

csak most, 2 hét után tudták meg ezt a gyermekrabló kísérletet.

— **Tolvajlások.** A f. hó 19-ről 20-ra viradó éjszakán két tolvajlás történt a városban, mind a kettő olyan egyforma módon végrehajtva, az utcáról az ablakon át az illető lakásokba behatolás útján, hogy szinte lehetetlen elképzelni is, hogy ezt a két tolvajcsinnyt ne egy azon egyén követte légyen el. Az egyik tolvajlás K á d é r Árpád gazdasági egyesületi titkárnál 19-én esti 9—10 óra között történt. A nevezett titkár és felesége eltávoztak hazulról s az utcára nyíló ablakot nyitva hagyták. A tolvaj az ablakon át mászott be a szobába, honnan egy — az asztalon volt — 50 korona értékű ezüst névjegy-tálcát lopott el. — A másik tolvajlás f. hó 20-án a hajnali órákban történt, mikor az ismeretlen tettes L ó v y Száll III. tizedbeli vendéglőné lakásába hatolt be az ablakon át és ellopott egy kis női aranyórát mintegy 15 centiméter hosszú aranylánccal, egy kötött kerek szemű, forgatható könttyegővel ellátott férfi-aranylancot, egy női vékony arany nyaklancot, egy sötétmeggzinkövű nagyobb fajta női arany gyűrűt, egy másik, az előbbihez hasonló formájú és nagyságú, de kékkeskővű aranygyűrűt, egy karika formájú, világoskék kövű, kerekfejű arany gyűrűt, egypár arany fulbe valót hamis gyémánttal, egy opálkövű kis fulbevalót, egy thulazüst kettős fedelű, zománcos órat ezüst láncsal, egy feketére saított, pipaalakú tajték szpikát, egy S. Z. írott betűs négyzetleges rézpecsénnyomót, két drb. szentesi kölcsös segélyezőyleti részvénykönyvecskét 10—10 részjegyről, egy kézi szarvasbortárcát acéllánccal, egy több ágú, dugóhúzó, elefántcsontnyelű tollkést, egy csomó — 10—15 drb. — apró kulcsot karikára fűzve és mintegy 30 korona készpénzt különböző pénznemekben. A rendőrség a vakmerő tolvaj nyomozását széles alapon indította meg.

— **Miliosom Dudas örült merénylete.** Az elméletben elborult, magát váltig miliosom főnyereményt nyerőnek hívó szerencsétlen Duda s Sz. Imre f. hó 18-án olyan merényletet követett el, mely már közveszélyes örültté teszi, akinek biztonságba helyezésétől gondoskodni: hatóság kötelesség. A gondozóját, H a n k a Ferencet támatta meg a nevezett elmebeteg egy nagy késsel azért, mert a felesége segítségére sietett és meg is szúrta a baloldalt, mire a megtámadott egy kezégyébe eső fadarabbal úgy elverte az örült kezét, hogy apolas végett a kózkórházba kellett beszállítani.

— **Nagy szárazság Csongradmegyében.** A két hét óta tartó rekkenő melegség őrési károkat okozott az egész vármegyében. Mint a gazdasági tudósítók jelentik, valóságos pusztulás képet mutatja a megye nem vidéke. A környéken már alig vannak legelők. A jószágot ki sem hajtják a mezőre mert az elszárgult, tönkrement legelőkön nagy kap a marha taplálékot. A mi hosszú esztendő óta nem történt meg, most napirenden van a gazdaságokban. Szalmával etetik a lábas jószágot. Rendes körülmények között télvíz idején szoktak a gazdak a szalmához fordulni, amikor a szénával takarékoskodni akarnak. Az idén azonban nem lesz széna. Elperzselt a júliusi forrás, amely egyben tönkretette a tengeri- és a burgonyatermést is. A ló és szarvasmarha ára őrüsit esőket csak egy-két hét óta is. A múlt napokban lefolyt gyulai országos vasárra egybesereglett bihari gazdak megdöbbenve látták, hogy a ló áránál már 20 forint differencia van. Aki csak szerét teheti, eladja jószágát, mert nem tudja, hogy mit hoz reá a tél. A kaszálók legve, elperzselve, a tengeri vetések összezsugorodva várják a jótékony esőt, amely azonban egyre késik. Általában sivár és reménytelen a jövő képe gazdáink előtt. A közepes búza mellett nagy szükség lett volna

rendes tengeri, burgonya és takarmánytermésre. Hogy a szárazság tönkretett minden reményeséget, őrüsi drágaság fenyeget, amit nagyon meg fog érezni az a közönség, mely napizükségletét az úgy is drága piacról fedezi.

— **Pofozkodás a templomban.** Mindszenten történt a templomban a következő botrány. Folyó hó 12-én B o r k a János és L e s a n s z k y Anna a többi hívekkel betértek a katolikus templomba, istentiszteletre. Elhelyezkedtek s kis várta a az orgona szelid búgásába hatalmas csattanás hangja vegyült. Az történt ugyanis, hogy B o r k a János öszpörölt a 68 éves L e s a n s z k y Annával haragjában az öklével felütötte az öreg aszszony orrát. No, ez se volt rest, legott lekapta az egyik lábáról a papucst és úgy képen-simította vele a köztökzökő embert, hogy szinte beleakabott. A hívek aztán, hogy nagyobb botrány ne kerekedjék, eltávolították a pofozkodókat a templomból.

— **Hamis pénzok Szegváron.** Szegvárról írják lapunknak a következőket: K e l e n c z é s György szentesi sertéskepéc a napokban több embertől sertéseket vasarolt Szegváron. A víziamemű eladók felveték a sertések árát és hódjánam igyekeztek hazafelé, mikor egyikőjüknek eszébe jutott, hogy a kapott pénzt megolvassa. Ekkor aztán arra a különös felfedezésre jutott, hogy a kapott pénz nagyrésze hamis; mire aztán a többi eladó is nyomban gyanut fogott és kitűdött, hogy bizony mindannyian kaptak a sertések árában hamis pénzt. Az esetről jelentést tettek a csendőrségnek mely a nyomozást nagy eréllyel indította meg.

— **A marológ áldozatai.** Három kicsi gyermek lett áldozata f. hó 14-én, Mindszenten, a halálos itálnak: a marológoknak. Úgy esett ez a vézetes szerencsétlenség, hogy F o g a s Jánosné meg B i c z ó k Józsefné a mondott napon kint ültek a ház előtt, mikor az egy éves B i c z ó k Mariska, a hőségőtől eltikkadva, vizet kért. Édes anyja azzal utasította be erre a gyermekeket a házba, hogy ott van a víz a folyosó deszkáján, majd a B ö s k e, a nagyobacska lány megiltatja őket. Be is dögöttök a két kis lány a házba és nyomukba a pöltöny F o g a s J a n i is, mert hogy ő is szomjazott. De hát — a vizet nem találták a folyosó deszkáján és így beljebb hatoltak a házba. A konyhában aztán, hosszas keresgélés után, a tűzhely fölött megláttak egy üveget s mert azt hiték, hogy abban lesz a víz, a négy éves leányka fölágaskodott és le is emelte helyéről az üveget, amelyből aztán mohón ittak. Előbb a kislány, aztán a fiú, Mire a nagyobacska lány a szájához emelte az üveget, a másik két gyermek már keservesen jajveszékelt szörnyű kínjában s így történt hogy a B ö s k e szájába csak néhány csopp jutott a gyilkos folyadékából. A sikoltozásra kétségbeesetten rohantak be a megrémült szülők a konyhába, a hol a két kis gyermek akkor már eszméletét v. sztte, a földön fetrengett. Hívták is rögtön az orvost, de hiába volt minden mentő kísérlet, a két kicsi gyermek masnap iszonyú kínok között meghalt. A harmadik, a B ö s k e már túl van a veszélyen; neki csak a száját égette össze a marológ. A kis hullakot kiszállították a halottas házba, ahol Szóbi Lipót dr. járási orvos felboncolta őket. A vizsgálat két anya ellen megingott annak megállapítására: nem-e szülői gondatlanság okozta a halalos szerencsétlenséget.

— **Állat az emberben.** Z á m b ó Jozsef mindszenti kalaposmesterről nagyon csunya dolgok derültek ki a napokban. Sokban hasonlít az esete a F e n y ő Sándoréhoz, csak hogy ő még serdületlenebb leánykára vadászott állatias ösztönében. Legutóbb — a napokban azonban rajtavestett, mikor egy 12 éves leánygyermeket gyalogolt meg alávaló módon. A gyermek szülei feljelentést tettek az emberies érzésből kivetközött kalapos ellen a főszoigabirosnál. Természetesen, hogy Z á m b ó konokul tagadja állatias cselekedeteit, de nemcsak a látszat, hanem

a bizonyítékok is annyira ellentmondanak tagadásnak, hogy Tary István főszolgabíró az ügyiratokat átette a szegedi királyi ügyészéhez.

— **A siketnéma lány panasa.** Különös fejjelentést kapott f. hó 19-én a szegedi kir. törvényszék vizsgálóbírója. Egy dorozsmai siketnéma leány, Kálmán Ilona küldte be a fejjelentést a bátyjával, a saját nővére és Márta Ferenc nevű sógora ellen, akik őt — mint mondja — megcsalták. A főjelentés szerint Mártáék odavették magukhoz a siketnéma leányt, hogy majd egész életén keresztül gondozni fogják. Azonban csúful rászédtek, mert mindjárt az első hónapokban két ingatlant eladtak és a leány nevén levő 580 kor.-t kivették a takarékpénztárból. Mindebből egy árva fillért sem juttattak a siketnéma leányzónak, hanem magukra költötték el. A panaszos most csaisai miatt tett főjelentést a testvére és sógora ellen, mert — mondja a főjelentésben — azok fölhasználták az ő tudatlanságát és becsapták. A vizsgálóbíró megindította az eljárást.

— **Költerületi tűz.** A f. hó 20-án Kovács János felsőréti tanyáján 60 korona értékű takarmányszéna gilyuladt és leégett. A kár azonban megtérül, mert a leégett takarmány biztosítva volt.

Irodalom.

A »Vasárnapi Újság« július 17-iki száma: képeles a következő tartalommal jelent meg: A vakok budapesti nevelő- és tanítérete (5 képpel). — »Virág és Horatius.« Költemény Radó amaltól. — »A vén gazember.« Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán. — »A bírsai vándorforrás.« Regény. Irta Nagy Endre. (Richter Aurél rajzaival). — »A varég.« Regény. Irta Oszipov Andrej. Az orosz eredetűből fordította Ambrozovics Dezső (képpel). — »Éjfeli barackvásár Kecskeméten.« (képpel). Kardos Árpád. — »Kronikás tréfák.« — »A hadihajókról.« — »Boltizár József püspök.« (arc-képpel). — »A pánpresbyterianus zsinatról.« Liverpooli levél, György Endrétől. — »Kolosváry Dezső tábornok esküvője.« (Kolosváry Dezső és neje arcképeivel). — »A tudóvész szérumos gyógykezeléséről.« Dr. Marikovszky Györgytől. — »Krüger Pál.« (arc-képpel). — »Krüger.« Költemény Siklóssy Lászlótól. »Kőrösi Csoma Sándor emléke.« (képpel). — »A Norge dan hajó pusztulása.« (képpel). — »Az országos polgári iskolai egyesület közgyűlése.« (képpel). — »Képek a harctérről.« (képekkel Kuroki tábornok, Japán lovassági támasz, Pihenő japán katonák, A harctérre induló orosz önkéntesek stb.). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakjáték, Képtalány, Egyvezeg, stb. rendes heti rovatok.

A »Vasárnapi Újság« előfizetési ára negydedre négy korona, a »Politikai Újdonságokkal« és »Világkronikákkal« együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadványainak (Budapest IV. Egyetem u. 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap« a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félve 2 korona 40 fillér.

Felolvaszerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Társszerkesztő: MATEFFY LÁSZLÓ
Kiadótulajdonos: »Szentés és Vidék« könyvnyomda

Csongrád vármegye alispánjától.

5371|aisp. 1904 sz.

Arlejtési hirdetmény.

A szentesi vármegyei közkórházhoz beszerzendő 7000 korona összegben előírányzott kórházi felszerelési cikkek szállításnak biztosítása, továbbá az ezen beszerzésekkel kapcsolatosan végrehajtandó s mintegy 600 korona összeggel előírányzott

helyiség kibővítések kőműves munkáinak biztosítása érd kében ezenel árlejtési hirdetek.

Az ajánlatok külön a kórházi cikkekre s külön a kőműves munkákra, az ajánlati végösség 5 százaléknak megfelelő bánatpénz letétbe helyezését igazoló kir. adóhivatali nyugta kapcsán, folyó évi augusztus hó 6. napjának d. e. 10 órájáig nyújtandók be ezen alispáni hivatalhoz.

A részletes feltételek, valamint a szállítandó kórházi cikkek minta darabjai a szentesi várm. közkórház gondnoki hivatalában megtekinthetők, ugyanonnan a portóköltségek beküldése ellenében a részletes feltételek egyegy példánya is kérhető.

A kórházi cikkekre vonatkozólag a bútorokra és ruhaneműekre külön, és együttesen is tehető ajánlat. Az ajánlatban az egyes tárgyak mérete, minősége stb. pontosan kitüntetendő s a bútorok kivételével, az ajánlatához minták csatolandók.

A későn vagy távirati úton érkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Szentesen 1904. évi július 16-án.

Mateffy
h. alispán.

2446. tkv/1904.

Arverési hirdetm. kivonat.

A szentesi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Csillag Ármán végrehajtatonak Mezei István és neje Pataki Erzsébet végrehajtást szenvedettek elleni 2800 korona tőkekövetelés és járulékaik egy a csatlakoztatott Deutsch Károly és fia budapesti czég 160 korona és járulékaik, — valamint Weisz Jakab szentesi gabona kereskedő 140 korona és jár. iránti végrehajtási ügyében a szentesi kir. járásbírósg területén levő Szentes város határában fekvő a szentesi 2884. szíjtkvben A 10124 hrsz. a. felvett kistőkzei kaszáló földre 3356 koronában ezenel megállapított kikialtási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlant az 1904. évi augusztus hó 11-ik napjának déli 9 órájakra ezen telekkönyvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron aul is eladtni fog.

Árverezni szandékozők tartoznak az ingatlan becsarának 10 százalékát vagyis 3356 korona 60 fillér készpénzben vagy ovadékköpes értékpapiban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiallított szabályszerű elismervényt átsozolgáltatni.

Kelt Szentesen a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnal, 1904. évi május hó 23-ik napján.

KATKICS, kir. albiró.

ad. 7377|1904.

Hirdetmény.

A Szentes város tulajdonát képező I. t. 477. számú Vecseri Lajos-féle ház és telek, a 42|kgj. 1904. és 7377/1904. sz. határozatok alapján, a gazdasági tanácsnoki hivatalban 1904. évi július hó 25-ik napján d. e. 8 óra-
kor megtartandó nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni. Bánatpénz 500 korona, kikialtási ár 5000 korona.

Feltételek meg tudhatók a gazdasági tanácsnoki hivatalban.

Szentes, 1904. július 9.

2—2

Tabajdy, g. tanácsnok.

Nyomatott a »Szentés és Vidék« könyvnyomda gyorsajtóján Szentesen 1904

IRTÓZATOSAK

gyakran a következmények, ha esetleges betegségek behurcolásának idejekorán elejét nem vesszük, egy oly időben, midőn szinte minden második ember többé-kevésbé beteg s eltekintve a Dyphteritis, vörheny, Typhus stb.-től, a betegségek legborzasztóbbika, a tudóvész óriási mérveket öltött.*) Ezért mindenki saját belátása szerint előbb meggyőződést szerezzen a

„Ragályos betegségek elleni önműködő fertőztelenítő készülek“

célszerűségéről és aztán el ne mulassza azt úgy a saját, mint drága hozzátartozóinak jól felfogott érdekében, lakó és hálószobájában, irodájában, műhelyben, raktárban, clozet- stb.-ben alkalmazni. Helyiségekben, ahol sok ember fordul meg, szintúgy a hol betegek vagy gyermekek vannak, semmikép se volna szabad hiányozni. A készülek kicsi és csinos, a belőle kiáramló szag nem kellemetlen. Hogy a lakosság minden rétegének hozzáférhető legyen, mintadarabok önköltségen — 1 korona 4 fillér előzetes beküldése ellenében frankó szállítatnak, egy és ugyanazon címre azonban csak egyszer, különben darabonként 1 korona 50 fillér, előzetes beküldés mellett vagy utánvétellel.

15—2

DAMASCENA ASS.,
Marillavölgy 143.

A belügyminisztérium jelentése szerint 1902-ben Magyarországon 75145 egyén elhalt tudóvészben.

Eladó házak.

Lóvy Henrik I-ső tized 199. sz.

Hoffer Lőrincz-féle háza;

Betlehem utczában levő I-ső tized 275. számú háza, mely már 2 telekre, engedélylyel elosztott és

4 tized 735 számú háza igen kedvező feltételek mellett eladó. Ertekezni lehet a tulajdonossal. (12

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszer, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte irak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vastag könyvvel együtt, postaszállítmányként, jól becsomagolva. A legcsudálatosabb csodagyógyeszer az mely már ezeket megmentett, akik ifjúkori kicsapongások folytán erejüket veszítették vagy ezenközben betegségeket szerettek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkinek — aki kéri — egy csomag gyógyszerrel magyarázó könyvecskével díjtalanul küldeni. Ez házi szerrel otthon gyógyítható a baj és mindenki aki ifjúkori kicsapongások folytán nem bajokban, azellem-gyengeségben vagy chronicus betegségekben szenved otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek erősítésre szorulnak csodás és eredménytel gyógyítja meg az évek óta állandóan betegeket is. Öregék és ifjak irhatnak, az alant jelzett címen a „State Medical Institute“-nak, honnan a próbacsomagot címünkre azonnal megküldik. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógykezeléstől végett otthonukat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmunkálta, milyen könnyen lehet e borzalmas betegségekből otthon is kigyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt. Mindenki, bárholon magyarul is irhat a gyógyszerrel, amire a legnagyobb diskreció mellett díjtalanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarázó könyvvel együtt. Irion tehát — akinek kell — mindenki azonnal. A küldemény olyan szépen van csomagolva, hogy senki se tudja a tartalmát. A levelet jól megcímezni: State Medical Institute 6901 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika sé minden levél portómentesen küldendő.